

Met de leus "Belastingrechtspraak openbaar!" zal in de eerste plaats worden bedoeld op het feit dat de mondelinge behandeling voor de belastingrechter veelal niet openbaar is. In het verlengde van de veronderstelde wenselijkheid van een openbare terechtzitting ligt de wenselijkheid van de openbaarheid van de uitspraak en daarop heeft deze korte bijdrage betrekking.

Met een openbare uitspraak wordt het publiek de mogelijkheid geboden de uitspraak te controleren teneinde het recht op een eerlijk proces te waarborgen. De beslissing van de rechtbank moet daarom in het openbaar worden uitgesproken (art. 8:67, vijfde lid, Awb bij mondelinge uitspraken en art. 8:78 jo 8:77, eerste lid, onder c, Awb bij schriftelijke uitspraken). Aangezien de openbare uitspraak beperkt kan blijven tot voorlezing van het dictum en de zitting van de belastingrechter zelden in het openbaar plaatsvindt (zie art. 27c AWR), hebben zowel partijen als het publiek veelal niets aan een openbare uitspraak. In de praktijk worden uitspraken van belastingrechters dan ook zelden in het openbaar uitgesproken, maar krijgen partijen binnen twee weken kosteloos een afschrift van de uitspraak toegezonden (art. 8:79, lid 1, Awb). Opvallend genoeg staat in deze aan partijen toegezonden uitspraak veelal vermeld dat de daarin opgenomen beslissing in het openbaar is uitgesproken, terwijl dit in het geheel niet is gebeurd.

Openbaarheid van de belastingrechtspraak wordt ons inziens vooral bereikt door de tekst van uitspraken beschikbaar te stellen aan het publiek. De wettelijke basis is hiervoor te vinden in art. 27g AWR. Op grond van deze bepaling kunnen anderen dan partijen desgevraagd een kopie van de uitspraak krijgen met machtiging van de rechtbank en daarvan wordt vooral gebruik gemaakt door uitgevers van fiscale tijdschriften. Zij krijgen dan een geanonimiseerde versie van de uitspraak. Met het anonimiseren wordt beoogd de privacy van de betrokkenen te beschermen. Het probleem bij deze gang van zaken is dat die 'anderen' eerst op de hoogte moeten geraken van het feit *dat* er een bepaalde uitspraak is gedaan om vervolgens een afschrift ervan op te kunnen vragen.

Verzoeken op basis van art. 27g AWR komen steeds minder voor omdat belastingrechters een fors aantal uitspraken, uit eigener beweging en in geanonimiseerde vorm, op internet plaatsen (www.rechtspraak.nl) Door publicatie op internet wordt de publieke controle op de rechtspraak beter gewaarborgd dan het in het openbaar voorlezen van het dictum, omdat via het internet het publiek de uitspraak integraal tot zich kan nemen. Het probleem hierbij is dat de gepubliceerde uitspraken slechts een gering percentage vormen van het totaal aantal uitspraken. De belastingrechter beslist veelal zelf, zonder duidelijke selectiecriteria, wanneer een uitspraak wordt gepubliceerd. Voor 'de inspecteur' is publicatie van de integrale uitspraak van weinig belang omdat deze ambtshalve op de hoogte is van alle uitspraken die door belastingrechters zijn gedaan. Zodoende heeft de inspecteur een kennisvoorsprong op belastingplichtigen en alleen al daarom zijn wij er voorstander van dat *alle* rechterlijke belastinguitspraken moeten worden gepubliceerd op het internet.

De Raad voor de Rechtspraak heeft op 19 oktober 2006 een wetsvoorstel in die richting gedaan en voorgesteld om artikel 8:78 Awb te vervangen door: "*Het uitspreken van de beslissing, bedoeld in artikel 8:77, eerste lid, onder c, kan in het openbaar geschieden door publicatie op de website van de rechtbank. Publicatie van de uitspraak dan wel de beslissing kan indien de zaak in het openbaar is behandeld ongeanonimiseerd plaatsvinden*". Dit voorstel is een goede stap in de richting om uitspraken openbaar te laten plaatsvinden, maar wij zouden – zoals reeds aangegeven – verder willen gaan en een verplichting willen zien om *alle* uitspraken in het openbaar uit te spreken, door publicatie van de integrale uitspraak op www.rechtspraak.nl. Daarnaast zal voor partijen de huidige praktijk (voorlezing dictum en toezending afschrift van uitspraak) moeten blijven voortbestaan. Met publicatie van (alle) belastinguitspraken op internet wordt ons inziens voldoende recht gedaan aan het belang dat met openbaarheid van belastingrechtspraak wordt nagestreefd, zodat het belang van de openbaarheid van de mondelinge behandeling daarmee kan komen te vervallen. Mocht dit vooralsnog een brug

te ver zijn, dan zou er in ieder geval duidelijkheid moeten komen over de thans door belastingrechters gehanteerde selectiecriteria bij de beoordeling of een bepaalde uitspraak voor publicatie op internet in aanmerking komt.